

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym* (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zmianami) zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, w szczególności obejmujących m.in. sprawy z zakresu ochrony zdrowia. Również w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku *o samorządzie powiatowym* (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 595 ze zmianami) wskazano, że powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie m.in. promocji i ochrony zdrowia.

Podstawowym polskim aktem prawnym wyznaczającym najważniejsze obszary działalności w ochronie zdrowia psychicznego jest ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku *o ochronie zdrowia psychicznego* (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zmianami), zgodnie z którą zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa. Na podstawie art. 1 ust. 1 oraz art. 2 ust. 2 i 4 pkt 1 przedmiotowej ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane, natomiast zadania w tym zakresie są realizowane przez działania określone w *Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego*, przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128).

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Rybnika na lata 2015–2020, zwany dalej „Programem”, został opracowany przez Zespół Koordynujący, powołany Zarządzeniem Nr 517/2011 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 31 października 2011 roku, w skład którego wchodziłi przedstawiciele Miasta Rybnika, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia oraz pozarządowych organizacji samopomocowych. Przy tworzeniu Programu opierano się na diagnozie sytuacji mieszkańców potrzebujących pomocy w obszarze ochrony zdrowia psychicznego oraz analizie zasobów będących w dyspozycji Miasta.

Celem Programu jest stworzenie podstaw do podjęcia szeroko zakrojonych działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, a także ich skoordynowanie i kontynuowanie działań dotychczas realizowanych, tak aby nastąpiła poprawa zdrowia psychicznego mieszkańców Miasta Rybnika. Do celów głównych Programu należą:

- 1) promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym, w ramach którego przewidziano cele szczegółowe:
  - upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
  - zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
  - zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego;
- 2) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w ramach którego przewidziano cele szczegółowe:
  - upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
  - upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
  - aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Proponowane działania zakładają pozyskanie wielu partnerów na rzecz skoordynowanych działań prowadzących do realizacji celów Programu, w którym wskazano wskaźniki umożliwiające jego ewaluację w kolejnych latach realizacji.

Program wskazuje też źródła finansowania zaplanowanych działań: środki Miasta Rybnika (własne gminy lub powiatu), z budżetu państwa (np. subwencje ogólne, dotacje celowe, z programów resortowych), z budżetu samorządu województwa śląskiego, Narodowego Funduszu Zdrowia, środki pochodzące z funduszy europejskich, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Pracy, środki finansowe własne realizatorów Programu, w tym organizacji pozarządowych, oraz inne środki (np. środki prywatne, partnerstwo publiczno-prywatne).